

הקונגרס הבינלאומי למשק החלב, המתכנס אחת לשלוש שנים, נפתח השנה בלונדון ב־29.6.77 וממשך עד ה־3.7.

אכן עבודה מורכבת וגדולה אשר תוכננה כראוי ובוצעה במידה של הצלחה שאפשר להתברך בה. קשה להפריזו בתרומת המארחים להצלחת הקונגרס לפי המסורת האנגלית העשירה בעריכת כינוסים בינלאומיים. אמנם פה ושם נירכז היה, כי המסורת „דחתה” במקצת או נפרצה בפרט פורמאלי זה או אחר, אולם עדיין היה בה הכוח להציב מסגרת איתנה ולהבטיח השתלשלות תקינה של כל אירועי הקונגרס.

עבודת הקונגרס התנהלה בשני מישורים: בפורום הכללי ובוועדות.

הפורום הכללי שימש בעיקר להופעות הפומ

משתתפי הקונגרס באו מחוגים שונים. היו ביניהם אנשי מדע ופרופסורים, ראשי מוסדות חקלאיים ואירגונים, נציגי ממשלות, מנהלי מחר לבות ומוסדות שונים וכן נציגי התעשייה המייצרת ציוד ואספקה למשק החלב ונציגי פירמות מסחריות בינלאומיות החולשות על השוק העולמי של תוצרת חלב. היה זה פורום רב-גוני מכל הבחינות אשר המחיש במידה רבה את ההיקף העולמי של ענף החלב ואת משקלו בתחומי כל מדינה ומדינה.

החלבנות איננה מקצוע המקובל על יהודים — פרט לישראל כמובן — ובכל זאת מצאנו פה ושם יהודים בין באי הקונגרס אשר התעניינו בנו, הישראלים, גם כיהודים. אף במשלחת הרר-סית, אשר זו הפעם הראשונה היתה גדולה (53 משתתפים) ואקטיבית, היו לפחות שני יהודים, אותם הבחנו לא לפי נסיון התקרבות אלינו חלי-לה, אלא לפי השמות — שפירא ופרץ.

ההכנות האירגוניות לקונגרס נמשכות 3 שנים תמימות, כלומר ממחרת נעילת קונגרס

2. ארצות שיש להדריך אותן ולהגיש להן עזרה והן תוכלנה לפתח גם פעולה עצמית; 3. ארצות שיש לתת להן גם אמצעים וגם לפעול בתורן, כי הן טרם מסוגלות לפעולה עצמית בשטח זה. ההרצאה היתה בנויה באלגנטיות אנגלית מובהקת מבלי להזכיר שמות של ארצות או להשמיע רמזים שעלולים לפגוע בנוגעים בדבר. בסיכום דבריו הוא הביע את דעתו כי יש כר נרחב לפעולה ברוכה של פ. אי. או. בחלק עולם זה לפיתוח משק החלב אשר ילך בד בבד עם התפתחותו הכללית ואף יסייע לה.

הישיבה האחרונה של המליאה הוקדשה לסימפוזיון לבירור סיכויי משק החלב בעולם בתקופה הקרובה. הסימפוזיון נפתח בשלוש הרצאות קצרות ע"י נציגי בריטניה, דניה וארה"ב. המרצים סקרו באופן תמציתי כל אחד את מצב משק החלב בארצות ואת בעיותיו המיוחדות לקראת התקופה הקרובה על רקע ההתפתחויות בייצור ובשיווק העולמיים. בדיון השתתפו נציגי ארצות רבות וחרוה הכללית היתה אופטימית לקראת הבאות, תוך ציון הצורך בשיפור מתמיד של הייצור, העיבוד והשיווק ומתן שימת לב מיוחדת לדרכי הפירסום וההסברה.

העבודה העיקרית של הקונגרס התנהלה בוועדות — שש במספר. כל ועדה טיפלה בשטח מסוים ובכל אחד מהם מספר נושאים, בסך הכל 18 נושאים. מצע הרשימה הזו אינו מאפשר למרסור, ולו אפילו סקירה כללית בלבד, על עבודתן של הוועדות ואסתפק בהזכרת שמותיהן אשר מתוכם אפשר לעמוד על שטח עבודתן:

1. הוועדה לייצור חלב;
2. הוועדה לעיבוד חלב שתייה;
3. הוועדה למוצרי חלב (כולל גבינות, חמ"א, אבקת חלב וגלידה);
4. הוועדה לציוד מכאני ומבנים;
5. הוועדה לשיטות אנליטיות וסוגי בדיקות של חלב ותוצרת חלב;
6. הוועדה לשיווק חלב ותוצרת חלב.

עבודת הוועדות התנהלה במקביל ורק המשרחות הגדולות יותר יכלו לשלוח את נציגיהן לכל הישיבות ובאותו הזמן גם להשתתף באירועים האחרים של הקונגרס. בלשו בפעילותם

ביות החגיגות שרבת הרושם ביניהן היתה בלי ספק הפתיחה שנערכה ב"רויאל אלברט הול" — אחד האולמות הגדולים והמכובדים של לונדון — בהשתתפות אם המלכה ולפי כל כללי הטכס. רק שלוש ישיבות "חילוניות" קיים הפורום הכ"ל — אחת ביום הראשון לדיוני הקונגרס ושתיים ביום הסיים. בישיבה הראשונה הרצה שר החקלאות האנגלי על משק החלב בבריטניה הגדולה. הוא סקר את התקופה מאז התכנס קונגרס החלב לאחרונה בלונדון לפני קרוב ל-30 שנה ועמד בעיקר על ההתקדמות הרבה של משק החלב באנגליה מאז מלחמת העולם השנייה, כשהוא הגיע ממנות קצובות דלות להספקת שפע של חלב שתייה ואף לחלק גדול חולך של תוצרת חלב למיניה. הוא הרים על גס את הישגי משק החלב בשטח ארגון הייצור והשיווק וציין את המועצה לשיווק חלב כמוסד האירגוני-כלכלי מספר אחד בחקלאות האנגלית ואפילו במשק האנגלי בכלל. מאוחר יותר, בעת סיורי במשרד הראשי של המועצה, במשרדי איזור לונדון וב-אחדים ממחלקותיה, יכולתי לחוש ממש את הגאון הארגוני המפעם במוסד זה בכל שלבי עבודתה, החל מהמרכז וגמור בשלוחה האחרונה של הביצוע. אכן זה מקרה נדיר אפילו בארצות המתקדמות, שדווקא האיכרות, שהיא שמרנית מטבעה, סיגלה לעצמה דרכי אירגון חדשות ביותר והשכילה תוך שימוש במיכון משרדי מורדני ושיטות מדעיות להקים מכשיר לתפארת המשרת ביעילות את המשק החקלאי ואת משק המדינה כאחד.

ביומו האחרון של הקונגרס שמעה המליאה דו"ח מפורט מאת הפרופ' קיי — המומחה האנגלי הנודע — על מצב משק החלב בארצות אסיה והמזרח הקרוב, בהם ביקר בשליחות הארגון למזון ולחקלאות שליד האומות המאוחדות. הוא עמד בדבריו על המצב הפרימיטיבי ברוב הארצות האלו, הן בשטח גידול הבקר והייצור והן בשטח צריכת החלב בקרב האוכלוסיה והרגלי התזונה הנפסדים. הוא סיווג את הארצות בקשר לאפשרויות להגיש להן עזרה טכנית והסיכוי להתקדמותם לשלושה סוגים: 1. ארצות שיוועות את אשר לפנייהן ותנצלנה כל עזרה באופן מלא;

הערב החגיגות, שהתקיימו לרוב ליד שולחנות ערוכים, דאגה הנהלת הקונגרס שליד כל שולחן ישבו נציגי ארצות שונות ויווצר מעין "קונגרס זוטא" להחלפת דעות ואינפורמציה. בדרך זו ניתנה במשך שבוע הקונגרס אפשרות טובה להחליף שולחנות עם נציגי מרבית הארצות, פרט לנציגי רוסיה והארצות הגרורות שלה שיש בו תמיד במרוכז ולא תתערבו במשלחות האחד-רות. השיחות ליד שולחנות אלה היו תמיד ערות מאוד וביחס לישראל חרגו לרוב מתחום המקצועי הצר ועברו לשאלות כלליות של פיתוח הארץ והיחסים עם השכנים ולפעמים תמהתי על מידת הבקאות של אנשים, רחוקים לכאורה, במתרחש במדינתנו הקטנה.

אין לסיים רשימה זו מבלי להזכיר תוך הכרת טובה את היחס האדיב שגילה כלפינו הנספח החקלאי ליד שגרירותנו בלונדון, מר פארן, אשר עזר לנו בקשירת קשרים עם מוסדות, בהם היינו מעוניינים וליווה את השתתפותנו בקונגרס בהתעניינות רבה.

שלמה וגשל

בועדות חברי המשלחת הגרמנית שהיו מרצים בהרבה נושאים. סקירה על מצב משק החלב בישראל נמסרה לקונגרס בדיוני הוועדה לייצור חלב במסגרת הנושא על משק החלב בארצות אסיה. החומר שהועבר בוועדות ונמצא ברובו מודע סס בארבעת כרכי הקונגרס ה-15 הוא עשיר ביותר ומקיף את כל מכלול העניינים הנוגעים במשק החלב בקנה-מידה עולמי והוא מהווה חומר מר אינפורמציה ועיון ממדרגה ראשונה לכל מי שעובד בענף זה. בכך גם עיקר תפקידו של הקונגרס: לרכז חומר רב ממקומות רבים, לדון בו ולגבש הערכות והמלצות מוסכמות ע"י מספר רב ככל האפשר של משתתפים. המלצות אלה משמשות הנחיה לממשלות ולגופים ציבוריים כבואם לקבוע את דרכם בנזהל ענייני הענף בארצם.

כבכל המפגשים הבינלאומיים הגדולים היתה חשיבות מיוחדת גם בקונגרס הזה ל"פגישות בפרוודורים" בין נציגי הארצות השונות, לקשרי רת יחסים אישיים ביניהם והחלפת אינפורמציה על פרטים מעבודת הענף בארצותיהם. במסיבות

על הפרות בהורו

ב־6.30 בבוקר יצאנו לנמל-האוויר, כשהעיר הגדולה כלכותה כבר במלוא שאונה והמונה. הפעם נתתי דעתי במרוכז ובכוונת-ראש על משטר חופש התנועה והחסינות הגמורה שנהנות ממנו כאן הפרות. הן מהלכות בחוצות באין מכלים דבר — כמו בסימטאות הצרות והצוחנות כן ברחובות הראשיים המפוארים — ורובצות באשר תרבענה, ומיניקות עגליהן, הנסרחים מאחוריהן, ככל שיתחשק להללו. אללי לנהג-מונית אשר יפגע להן לרעה בשוגג! ואם יתנגש קרון של חשמלית בפרה אוי לקרון. פרה היא בהמה קדושה וכל הנוגע בה לא יינקה. בחיי-חולין הריהי אמצע-ייצור לשלושה מצרכים המותרים בהנאה: חלב, זבל ועגלים הנעשים שוורים ומשמשים לתובלה ולחרישה. בשרה לא יבוא בפי ההינדוסים בשום פנים ואופן, אלא אם כן גמרו אומר להיות כופרים בעיקר. בדרך כלל מצווה דת זו להינזר מבשר — גם של צאן ושל עוף — אבל יש מלמדים היתרים לגבי אלה ואילו הפרה נשאת אסורה במאכל ללא כל קולה. פרות אלו התועות ברחובות קריה, לכאורה ללא בית וללא בעלים, שייכות למעשה לאנשים מסויימים וחוזרות אליהם לעת ערב. בינתיים הן מטיילות כאות-נפשן ונהנות ממוזנות שמגישים להן באקראי הינדוסים חסודים. קשה לשער את המפגע שהן מהוות בכרך עצום וסואן זה, על כל התעבורה הממונעת הגועשת בחוצותיה, אך תרבותה של ארץ זו מחזיקה מעמד נוכח הניגוד המשווע הזה בין המאה העשרים לספירה לבין המאה העשירית שלפניה, ואין פוצה פה לדרוש שינוי. ואחרי הכל, מילא הפרות הללו — הפוסעות לאטן בשלווה גמורה, סמל השאננות והאדישות והביטול כלפי כל הסובב אותן — כל עוד אתה נשמר מפגוע בהן, הכל שפיר. אבל יש עוד מנהג והוא לנדוד נדר, כי אם ייעתרו האלים וישנו או קאלי או דומיהם לתפילתך וימלאו משאלת לבך — שלח תשלח לחפשי את שורך, את הפר הזכר בן-בקר; ואם יקום הדבר הרי אתה קורא לו דרור ואזי מופיע ברנש מגודל ומסורבל זה ברשות הרבים ולפתע הוא מתפרץ ומשתולל, רומס ומחבל ומאיים לנגוה אנשים למוות, ואין עצה ותבונה אלא לברוח מפניו, שכן לתפסו בכוח ולהכניעו אסור בתכלית האיסור.

משוה שרת

(הועתק ברשותו האדיבה של המחבר מהספר "משוט באסיה")